

Հաստատում եմ՝

ԵՊԲՀ «Հերացի» ավագ դպրոցի

Տնօրեն Ն. Սարգսյան

15.05.2023 թ.

ԵՊԲՀ «Հերացի» ավագ դպրոց

«Ռուսերենի հաղորդակցական հմտություններ»

Խմբակի ծրագիր

2023-2024 ուսումնական տարի

Դասարան՝ 10 և 11

Հոսք՝ բնագիտամաթեմատիկական

Ժամերի քանակը՝ շաբաթական 2, ընդամենը՝ 68 ժամ

Խմբակի ծրագիրը կազմված է հանրակրթության պետական չափորոշիչի և ուսսաց

լեզվի առարկայական չափորոշիչի հիման վրա:

Քննարկված է օտար լեզուների մասնախմբի (մեթոդախաղաղում) նիստում:

Արձանագրություն № 8, 26.04.2023թ.

ՌՌԻՍԵՐԵՆԻ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Խմբակի ծրագիր

Բացատրական գրություն

«Ռուսաց լեզվի հաղորդակցական հմտություններ» խմբակը նպատակաուղղված է ռուսերենով ազատ հաղորդակցվելու հմտությունների զարգացմանը: Ծրագիրը ներառում է հաճախ կիրառվող հաղորդակցական կառույցներ, նրանում մեծ տեղ է տրվում սովորողների լեզվական մտածողության զարգացմանը, բառապաշարի հարստացմանը, սովորողներին հնարավորություն է ընձեռվում նախկինում սովորած լեզվական իրողությունները կիրառել կոնկրետ իրավիճակներում:

Մասնակցելով «Ռուսերենի հաղորդակցական հմտություններ» խմբակին՝ սովորողները հնարավորություն կստանան զարգացնելու ռուսերենից իրենց լեզվական գիտելիքները, ձևավորելու/զարգացնելու բանավոր և գրավոր հաղորդակցման իրենց կարողությունները, ստեղծագործական և քննադատական մտածողությունը, ինչպես նաև ձեռք կբերեն ռուսաց լեզվով գրականությունից օգտվելու հմտություններ:

Խմբակի պահանջարկը հիմնավորվում է մասնավորապես այն հանգամանքով, որ ռուսերենի լավ իմացությունը անհրաժեշտ է ինչպես մասնագիտական գրականության ուսումնասիրման, այնպես էլ ռուսալեզու երկրների՝ ամենատարբեր ոլորտներին առնչվող նորություններին հաղորդակցվելու համար:

Տեսական նյութի ուսուցումը նախատեսվում է կազմակերպել հայ և ռուս գրականության դասականների ստեղծագործությունների, երկու ժողովուրդների մշակութային ընդհանրությունների, լեզվամտածողության և ազգային ավանդույթների ուսումնասիրության միջոցով: Հիմնական շեշտադրումը կատարվում է ինչպես տեսական նյութի ուսուցման, այնպես էլ գրավոր և բանավոր հաղորդակցական հմտությունների զարգացման վրա:

Խմբակը մեծապես կնպաստի նաև դպրոցում անցկացվող տարբեր միջոցառումներին, ռուսերենի առարկայական օլիմպիադաներին, ռուսաց լեզվով կազմակերպվող միջազգային ամենատարբեր մրցանակաբաշխություններին սովորողների ակտիվ մասնակցությամբ:

Ուսուցման համար հիմք են ընտրվել հետևյալ չորս հասկացությունները՝ հաղորդակցություն, միջմշակութային իրազեկություն, քննական և ստեղծարար մտածողություն և ինքնություն:

Խմբակի պարապմունքները կնպաստեն դասավանդման ընթացքում սովորողների ձեռք բերած գիտելիքների ու հմտությունների ամրապնդմանը, ինչպես նաև հետևյալ կարողունակությունների զարգացմանը.

- լեզվական գրագիտություն և կարողունակություն
- սովորել սովորելու կարողունակություն
- մշակութային
- թվային և մեդիագրագիտություն

Խմբակի աշխատանքների ամփոփումը նախատեսվում է կազմակերպել տարեվերջյան ամփոփիչ միջոցառման տեսքով:

Ծրագրի նպատակը, խնդիրները

«Ռուսերենի հաղորդակցական հմտություններ» խմբակի ծրագիրը կոչված է բացահայտելու նոր հետաքրքրություններ, նոր հնարավորություններ այն սովորողների համար, ովքեր ցանկանում են նոր գիտելիքներ ձեռք բերել և պատրաստ են ուսումնական «ճամփորդությունների»:

Խմբակի հիմնական նպատակը մասնակիցների լեզվական կարողությունների ձևավորումն է՝ ավագ դպրոցի ռուսաց լեզվի հանրակրթական ծրագրի նպատակներին համապատասխան:

Ծրագրի նպատակն է՝

- Նպաստել ռուսաց լեզվի բառապաշարի հարստացմանը, լեզվաբանության, ուղղագրության և հնչյունաբանության՝ որպես գիտության մասին անհրաժեշտ գիտելիքների ձևավորմանը
- Ներկայացնել գրական ռուսերենի քերականական հիմնական նորմերը, ապահովել դրանց յուրացումը
- Ձևավորել և զարգացնել ռուսերենի հաղորդակցական հմտությունները
- Ձևավորել լեզվական երևույթներն ու փաստերը վերլուծելու և գնահատելու կարողություններ
- Ջարգացնել տարբեր բառարաններ օգտագործելու կարողություն
- Ջարգացնել հաղորդակցական հինգ կարողությունները՝ ունկնդրում, ընթերցանություն, մենախոսություն, գրավոր խոսք, փոխներգործություն
- Ներկայացնել հայ և ռուս որոշ հեղինակների՝ արժևորելով նրանց դերն ու ներդրումն իրենց երկրի գրականության ստեղծման և հարստացման մեջ
- Ջարգացնել տարբեր աղբյուրներից ստացված տեղեկությունների հիման վրա ախրնատրած գրողին և նրա ստեղծագործությունը նկարագրելու/ներկայացնելու/վերարտադրելու կարողություն:
- Ջարգացնել փաստարկված խոսք կառուցելու հմտությունները:

ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

- Ստեղծել ուսումնական առողջ, անկաշկանդ, համագործակցային միջավայր:
- Աշխատանք տանել սովորողների քննադատական մտածողության և ստեղծագործական երևակայության զարգացման ուղղությամբ:
- Հետևել, որ աշակերտը տարբեր աղբյուրներից քաղված տեղեկություններով, դրանց հիման վրա արված դատողություններով և եզրահանգումներով հիմնավորի իր մտեցումներն ու ընտրությունը, կարողանա կանխատեսել իր առաջարկած գործողությունների հետևանքներն ու ազդեցությունը
- Ուշադիր լինել, որ աշակերտները քննադատաբար վերլուծեն մեղիան, տարբերակեն քարոզչության մանիպուլատիվ գործիքները և նպատակները:

Ակնկալվող վերջնարդյունքները

Ակնկալվում է, որ խմբակի անդամները կկարողանան

- կարդալ և հասկանալ տարաբնույթ տեքստերի, այդ թվում՝ ընտրած մասնագիտության ոլորտի բառապաշար պարունակող, հիմնական միտքը, տարբեր թեմաների շուրջ կառուցել գրավոր շարադրանք,
- ստեղծել մեղիա նյութեր՝ պահպանելով համացանցից օգտվելու անվտանգության և էթիկական կանոնները,

- ուրիշների հետ համագործակցելով և ինքնուրույն կազմել ցուցադրություններ՝ ձեռք բերած տեղեկությունը ներկայացնելով տարբեր միջոցներով,
- ցուցաբերել ռուսաց լեզվի և ռուս գրականության իմացություն և դրա հետ հաղորդակցվելու ձգտում,
- ճանաչել լեզվական հաղորդակցության ոլորտում գործող տարբեր նորմերը և հետևել դրանց ըստ նշանակության,
- ինքնուրույն պլանավորել և կատարել տարաբնույթ առաջադրանքներ
- հասկանալ ծանոթ թեմաների շուրջ լեզվակիրների զրույցի հիմնական իմաստը
- հասկանալ տեղեկատվական տեքստերի հիմնական բովանդակությունը՝ առանձնացնելով փաստերը, կարծիքը, պատճառահետևանքային կապերը
- կիրառել ընթերցանության տարբեր ձևեր և արագություն, ըստ տեքստերի տիպերի և ընթերցանության նպատակի (բառարանի օգտագործմամբ, ըստ անհրաժեշտության):
- հիմնավորել իր տեսակետը՝ ընդգծելով տարբեր կարծիքների առավելություններն ու թերությունները
- կազմել փաստարված շարադրանք՝ ներառելով տարբեր աղբյուրներից քաղած տեղեկություններ (150 – 200 բառ):
- նկարագրել արվեստի գործ կամ մշակութային իրադարձություն (այդ թվում՝ ֆիլմ, գիրք, բեմադրություն)՝ ներկայացնելով սեփական կարծիքը և վերաբերմունքը:
- հանպատրաստից և գրագետ հաղորդակցվել տարբեր միջավայրերում՝ շոշափելով ընդհանուր, գիտահանրամատչելի, մասնագիտական կամ ժամանցային թեմաներ:
- ներկայացման/ելույթի ընթացքում հեշտությամբ և սահուն անցնել լսարանին հետաքրքրող կետերի քննարկմանը
- կարողանալ վստահ և սպառիչ պատասխանել հարցերին:

Հատկացվող ընդհանուր ժամաքանակը

Խմբակին հատկացվում է շաբաթական 2, ընդամենը՝ 68 ժամ:

Սովորողների տարիքային խումբը և դասարանը

Խմբակը նախատեսվում է 10-11-րդ դասարանների սովորողների համար՝ որպես նրանց արտադասարանական գործունեության տեսակ:

Բովանդակությունը

Խմբակի ծրագիրը կազմված է 10 հիմնական թեմաներից, որոնցից յուրաքանչյուրն ունի 7 ենթաթեմա: Ներառված թեմաներից յուրաքանչյուրը ենթադրում է ինչպես տեսական, այնպես էլ գործնական պարապմունքներ:

Թեմա 1. Լեզուն՝ որպես հաղորդակցության միջոց (լեզվի պատմություն, հնչյունաբանություն, բառագիտություն, մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր: Վանկ և շեշտ, դարձվածքներ, բառերի տեսակները ըստ ձևի և իմաստի փոխհարաբերության, խոսքի էթիկետ, ինտերնետ հաղորդակցման մշակույթը և այլն):

Թեմա 2. Բանաստեղծական արկղիկ (Է.Ասադով. տեսնել սրտով: Բանաստեղծություններ պատերազմի մասին: Ֆիլմի դիտում և քննարկում: Սովորիր ճիշտ խոսել: Բանաստեղծության ժամ):

Թեմա 3. Վիլյամ Սարոյան (Կյանքը և գրական դիմանկարը, Սարոյանը և Հայաստանը: «Իմ սիրտը լեռներում է»: Սարոյան անհատը և բարություն անելու պահանջը: Բառարանների տեսակները: Ֆիլմի դիտում և քննարկում: Գրական ընթերցումներ):

Թեմա 4. Հայաստան-Ռուսաստան բարեկամության կամուրջ (Պատմական կապեր, ռուս բանաստեղծները Հայաստանի մասին, քննարկում՝ «Հայաստանն ինձ համար դարձել է կենսական անհրաժեշտություն», Ա. Բիտով՝ Любить Армению по-русски... Հայաստանի դասերը):

Թեմա 5. Ճամփորդություն քերականության աշխարհում (Սահմանումների կղզի, Գիտելիքների ջրվեժ, Բառերի բացատ, Հանելուկների ծով, Մխալների հրվանդան, թեմատիկ ցուցադրություն և քննարկում):

Թեմա 6. Ռուսական մշակույթ և ազգային ավանդույթներ (Ազգային տոներ, խոհանոց, հուշանվերներ, Ռուսաստանի ճարտարապետությունը, ցուցադրություն՝ Древнерусская живопись: «Обычаи и традиции русского народа» տեսաֆիլմի դիտում և քննարկում):

Թեմա 7. «Քո հնարավորությունները, մարդ»: Հայկական այբուբենը և Մենդելևևի աղյուսակը. նմանություններ և ընդհանրություններ: Միկրոօրգանիզմների հայտնաբերողը. Անտոնի վան Լիվենգուկ: Ռիվ Ռոչիի գյուտը: Վիլյամ Հարեյի դարաշրջանի սկիզբը: Հայ ժողովրդի ականավոր զավակները: Ֆիլմի դիտում և քննարկում:

Թեմա 8. Բանաստեղծական արկղիկ. Հեղինակ-կատարող Վլ. Վիստոսկի: Կյանքը և գրական դիմանկարը: Ասմունքի երեկո: Ֆիլմի դիտում և քննարկում:

Թեմա 9. Զրույց բժշկի ընդունարանում: Բժշկական էմբլեմա: Բուժսպասարկումը Ռուսաստանում: Մարդու անատոմիա: Կմախքի կառուցվածքը: Համախտանիշներ, հիվանդության առաջին նշանները, բողոքներ: Վնասակար սովորություններ: «Բժշկության պատմությունից» տեսանյութի դիտում և քննարկում:

Թեմա 10. «Մեր միությունը հրաշալի է, բարեկամներ»: Պուշկինը և Հայաստանը: Քննարկում՝ Ո՛վ էք Դուք, Նատալյա Նիկոլաննա:

Քերականական նյութը բաշխված է ըստ թեմաների, իսկ ուսուցումը կազմակերպվում է գործնական առաջադրանքների միջոցով:

Նյութատեխնիկական բազան

- Ցուցադրող սարք, համակարգիչ
- Խմբային աշխատանքի համար անհրաժեշտ նյութեր
- Տեսաֆիլմեր, «Երալաշ»
- Բառարաններ
- Է. Ասադովի, Վ. Սարոյանի, Կ. Բակշիի, Ա. Բիտովի երկերի ժողովածուներ
- Մենդելևևի աղյուսակը.
- Անտոնի վան Լիվենգուկի, Ռիվ Ռոչիի, Վիլյամ Հարեյի մասին տեսանյութեր

Միջառարկայական կապեր

Գրականություն, Հայոց լեզու, Հայ գրականություն, Հասարակագիտություն, Պատմություն, Արվեստ

Առաջարկվող գործունեության ձևեր

- Հարցազրույց
- Աշխատանք բնագրի վրա
- Դերախաղ
- Պոեզիայի ժամ
- Գրական ընթերցումներ
- Տեսանյութի (լուրի, գեղարվեստական կամ վավերագրական ֆիլմի) դիտում և քննարկում
- Տեղեկատվական տեքստի ընթերցում և քննարկում
- Սահիկաշարի ստեղծում և ցուցադրություն
- Բանավեճ՝ Любить Армению по-русски...
- Էսսե՝ «Մեր Պուշկինը», Բարություն արարելու սարոյանական պահանջը

ПРОГРАММА ДОПОЛНИТЕЛЬНЫХ ЗАНЯТИЙ ПО РАЗВИТИЮ ПИСЬМЕННОЙ И УСТНОЙ РЕЧИ НА 2023-2024 УЧЕБНЫЙ ГОД (68 ЧАСОВ)

Цели и задачи дополнительных занятий по русскому языку.

На сегодняшний день во веки сферах жизни происходят изменения, которые коснулись и образовательной среды. Позиция педагога сегодня иная: он не транслирует знания, а создает учебные условия для того, чтобы ученик имел возможность различными способами работать с имеющимся уже багажом знаний. Ученик не является преемником информации. Он – строитель собственных знаний, которые образуются в ходе самостоятельного поиска. Данная программа рассчитана на раскрытие новых интересов, новых возможностей для тех учеников, которые заинтересованы в получении знаний, хотят этого сами и готовы к новым «путешествиям».

Курс дополнительных занятий по русскому языку предназначен для учеников старшей школы. Курс рассчитан на 68 часов.

Контроль знаний производится посредством активного участия учащихся в проводимых в школе различных мероприятий, олимпиад, международных олимпиад, где основным языком является русский.

Основная цель обучения: формирование языковой и лингвистической компетентности участников, что соответствует цели программы общего образования по русскому языку в 10- 12 классах:

- освоение необходимых знаний о языке
- овладение основными нормами русского литературного языка

- обогащение словарного запаса и грамматического строя речи
- формирование способности к анализу и оценке языковых явлений и фактов
- формирование необходимых знаний о лингвистике, орфографии и фонетике как науки
- умение пользоваться различными словарями

Задача данного курса:

1. В чтении – развитие навыков и умений изучающего, ознакомительного и реферативного чтения текстов по специальности и социокультурных текстов
2. В письме – овладение основными видами письменной речи и в научном и в официально-деловом стилях
3. В аудировании – формирование уровня языковой, коммуникативной и социокультурной компетенции в разговорном и научном стилях речи, способствующих адекватному восприятию информации, приближенному к восприятию носителями языка
4. В говорении – формирование оптимального языкового уровня социолингвистической, коммуникативной и дискурсивной компетенций в различных сферах общения

В основу программы положена идея личностно ориентированного и коммуникативного обучения русскому языку. Таким образом, программа создает все условия для реализации деятельностного подхода для изучения русского языка в старшей школе.

Направленность программы на речевое и интеллектуальное развитие создает условия для реализации надпредметной функции, которую русский язык выполняет в системе школьного образования.

В соответствии с требованиями государственного стандарта у обучающихся в процессе изучения русского языка совершенствуются и развиваются общеучебные умения: коммуникативные, интеллектуальные, информационные, организационные.

2023-2024 год проходит под эгидой «Год русского языка как языка межнационального общения». Совет глав правительств Содружества Независимых Государств утвердил план, по которому будут проводиться мероприятия, посвященные дню рождения писателей, поэтов, презентации, конференции, семинары, круглые столы и др. мероприятия во всех странах СНГ. Наша школа не осталась в стороне и решила этот год посвятить теме «Год русского языка как языка межнационального общения». Программа дополнительных занятий на 2023-2024 год отображает те мероприятия, которые будут проводиться в школе: презентации, круглые столы, просмотры фильмов, поэтические вечера, литературные чтения.

Խմբակի ծրագիր/թեմատիկ պլան

Բաժիններ	Թեմաները	Ժ/ք	Բովանդակությունը	Տեսակը
Глава 1.	Язык – средство общения	1	История языка. Развитие устной и письменной речи. Русский алфавит. Звуки. Буквы. Слоги.	Տեսական
		2	Культура общения и речевой этикет. Ударения. Однозначные и многозначные слова.	Տեսական
		3	Язык специальности. Культура профессиональной речи. Фразеологизмы.	Գործն.
		4	Язык-история народа. Говорите правильно!	Գործն.
		5	Познаю мир на русском языке. Синонимы. Антонимы. Паронимы.	Գործն.
		6	Культура интернет-коммуникации /презентации/	Ցուցադր. և քնն.
		7	Просмотр фильма с дальнейшим обсуждением.	Գործն.
Глава 2.	Поэтическая шкатулка /Э. Асадов/	1	Жизнь и творчество /презентация/. Правила современного этикета.	Ցուցադր.
		2	Стихи о войне. Речевой этикет.	Գործն.
		3	«Уникальная способность Эдуарда Асадова - «видеть сердцем». Деловой этикет.	Քննարկ.
		4	Сражаюсь, верю, люблю... Говори правильно!	Տեսական
		5	Просмотр фильма с дальнейшим обсуждением.	Գործն.
		6	Просмотр фильма с дальнейшим обсуждением.	Գործն.
		7	Э. Асадов. Вечер поэзии	Ասմունքի երեկո
Глава 3.	Литературные чтения /В. Сароян/	1	Жизнь и творчество писателя. Словари в нашей жизни.	Տեսական
		2	Сароян и Армения. Этимологические словари.	Տեսական
		3	Первая постановка пьесы “В горах мое сердце”. Толковый словарь.	Համակցվ.
		4	“Необходимость доброты” по творчеству В.Сарояна. Словарь сочетаемости слов русского языка.	Համակցվ
		5	Просмотр фильма о писателе с дальнейшим обсуждением. Словарь синонимов, антонимов	Քննարկ.
		6	Просмотр фильма по произведениям Сарояна с его обсуждением. Орфографический словарь.	Համակցվ
		7.	Литературные чтения.	Գործն.
Глава 4.	Мост дружбы /Армения – Россия/	1	Исторические связи Армении с Россией. Религия. Резюме. Автобиография.	Գործն.
		2	Русские поэты об Армении. Заимствованные слова	Ցուցադր.
		3	Армения стала моей необходимостью... Говори правильно!	Քննարկ.
		4	Любить Армению по-русски... Уроки стилистики.	Գործն.
		5	Ким Бакши. Уроки стилистики.	Քննարկ.
		6	Андрей Битов. Уроки Армении. Уроки стилистики.	Քննարկ.
		7	Вечер поэзии.	Ասմունքի երեկո

Глава 5.	Путешествие в страну грамматики	1	Остров правил: правописание гласных, согласных, двойные согласные, правила переноса...	Գործն.
		2	Водопад знаний. Чередование гласных и согласных в корне слова, правописание приставок	Գործն.
		3	Долина слов. Лексика	Դերային խաղ
		4	Море загадок. Пословицы, поговорки, загадки	Դերային խաղ
		5	Бухта ошибок. Стилистика	Դերային խաղ
		6	Презентации на тему “Грамматика”	Ցուցադր.
		7	Просмотр фильма и его обсуждение “Ералаш”	Քննարկ.
Глава 6.	Культура и традиции России	1	Праздники в России и их особенности. Сравнительная степень прилагательных.	Քննարկ.
		2	Русская национальная кухня. Совершенный и несовершенный вид глаголов	Համակցվ.
		3	Русский сувенир. Глаголы движения.	Համակցվ.
		4	Архитектура России. Выражение причины и следствия в простом предложении	Տեսակ.
		5	Архитектура России. Выражение уступки в простом и сложном предложении.	Տեսակ.
		6	Древнерусская живопись. /презентация/.	Ցուցադր.
		7	Просмотр фильма «Обычаи и традиции русского народа».	Քննարկ.
Глава 7.	Твои возможности, человек!	1	Армянский алфавит и таблица Менделеева. Употребление глаголов в инфинитиве.	Քննարկ.
		2	Антони ванн Левенгук. Первооткрыватель мира микроорганизмов. Употребление глаголов в повелительном наклонении	Ցուցադր.
		3	Гипсовая повязка. Причастие.	Գործն.
		4	Изобретение Рива- Роччи. Деепричастие.	Համակցվ.
		5	Открытие века Уильяма Гарвея. Выражение временных отношений в простом и сложном Предложении.	Համակցվ.
		6	Великие армянские деятели. /презентация/	Ցուցադր.
		7	Просмотр фильма с дальнейшим обсуждением.	Քննարկ.
Глава 8.	Поэтическая шкатулка /В. Высоцкий/	1	Жизнь и творчество. Согласование прилагательных и местоимений с существительными	Տեսակ.
		2	Поэт – бард, актер театра и кино. Нормы произношения “Говори правильно!”	Դերային խաղ
		3	Стихи о войне. Числительное.	Գործն.
		4	Песни Высоцкого. Употребление наречий.	Համակցվ.
		5	Просмотр фильма с участием поэта, с дальнейшим обсуждением.	Գործն.
		6	Просмотр фильма о Высоцком, с дальнейшим обсуждением.	Գործն.
		7	В. Высоцкий. Вечер поэзии.	Ասմունքի երեկո
Глава 9.	Разговор с врачом	1	Медицинская эмблема. Род, число и падеж существительных и прилагательных.	Համակցվ.
		2	Медицинское обслуживание в России. Склонение существительных и прилагательных.	Գործն.

		Предлоги.	
		3	Анатомия человека. Строение скелета. Образование прилагательных. Образование анатомических терминов.
		4	Общая информация о больном. Первые симптомы и жалобы. Употребление глагола писать с разными приставками
		5	Вредные привычки. Диалог.
		6	История медицины /презентация/
		7	Просмотр фильма с дальнейшим обсуждением.
Глава 10.	Друзья, прекрасен наш союз!	1	Начало всех начал. Ударение.
		2	Пушкин и Армения. Употребление родительного падежа с числительными.
		3	Кто вы, Наталья Николаевна
		4	Просмотр фильмов о Пушкине-поэте.
		5	Наш Пушкин...

Չապր հանրակրթության չափորոշի միջնակարգ ծրագրի վերջնարդյունքների հետ
 Մ2, Մ7, Մ10, Մ12, Մ13, Մ14, Մ15, Մ21, Մ24, Մ25, Մ26, Մ27, Մ28, Մ29, Մ31, Մ34, Մ40,
 Մ41, Մ42

Օգտագործված գրականության ցանկ և հղումներ

1. История становления русского литературного языка. Новосибирск 2015 г.
https://revolution.allbest.ru/languages/00598631_0.html
2. Практикум по культуре речи.
https://www.iedtech.ru/files/journal/2017/3/13_3-2017.pdf
3. Мандель Борис Рувимович. Русский язык и культура речи: история, теория, практика Год издания: 2023
4. Ералаш. Сборник. <https://www.youtube.com/watch?v=pE1BLwZr3o0>
5. Русские пословицы, поговорки и крылатые выражения. Под редакцией Е.М.Верещагина. Москва. Русский язык. 1979г.
6. Современный русский язык. С. Ш. Асатрян. Ереван 2004г.
7. Лексика и фразеология русского языка. Дудников. Издательство: Просвещение 1970г.
8. Русское слово. Л.А Введенская, Баранов 1987г.
9. Занимательная грамматика по русскому языку, 1 часть Н.Ф. Асирий. Белоруссия, Минск 1963 г. 2часть А.Д. Асирий. Москва, Просвещение 1967 год.
10. Русский язык. Подготовка к ЕГЭ В.Г.Меркин, Л.Г.Смирнова Москва, Русское слово 2004 г.
11. <https://biographe.ru/znamenitosti/eduard-asadov/>
12. Э.Асадов. «Что такое счастье?» Издательство: Эксмо, 2017 г.
13. Э. Асадов "Нежные слова", Асадов Эдуард Аркадьевич – OZON, 2021 год

14. <https://nsportal.ru/shkola/literatura/library/2020/02/16/literaturnyy-vecher-posvyashchenny-tvorchestvu-eduarda-asadova>
15. Творчество Уильяма Сарояна периода Великой депрессии
16. <https://litra.bobrodobro.ru/8973>
17. В. Сароян. Меня зовут Арам. <https://litra.bobrodobro.ru/8973>
18. Уильям Сароян. В горах моё сердце... Источник: <http://www.nashasreda.ru>
19. <https://www.prlib.ru/collections/1167312>
20. Армяне в истории и культуре России XVIII–XX вв. Материалы Международной научной конференции Москва – Пушкино, 26–28 октября 2016 г. Ростов-на-Дону 2016
21. Любить Армению по-русски. В. Коноплев.
<https://www.artsakhpress.am/rus/news/103497/viktor-konoplyov%C2%A0po-pravumozhet-imenovatsya-armyanskim-obshchestvenniym-deyatelem-ashot-beglaryan.html>
22. Андрей Битов. Уроки Армении. Роман, сборник «Образ жизни», 1972 г.
23. Земля обетованная. М. Дудин Издательство. Хорурдаин грех. 1989год
24. Ким Бакши: «Меня заинтересовал феномен армянского народа...»
<https://nv.am/kim-bakshi-menya-zainteresoval-fenomen-armyanskogo-naroda/>
25. Армения - Россия – две Родины, две матери мои».
<https://infourok.ru/scenariy-vneklassnogo-meropriyatiya-armeniyarossiya-2292856.html>
26. Русские поэты об Армении. <https://www.golosarmenii.am/article/152544/russkie-poety-ob-armenii>
27. Занимательная грамматика.
https://xn--j1ahfl.xn--p1ai/library/prezentatsiya_zanimatelnaya_grammatika_133107.html
28. "Мне есть, что спеть перед Всевышним": биография Владимира Высоцкого
<https://ren.tv/longread/1004504-mne-est-chto-spet-pered-vsevysnim-biografiya-vladimira-vysotskogo>
29. "Владимир Высоцкий и кинематограф" 25 января 2019 года
<https://vdnh.ru/events/lektsiya-vladimir-vysotskiy-i-kinematograf/>
30. Высоцкий. Спасибо, что живой. Фильм 2011г. <https://www.ivy.ru/watch/96318>
31. Л. Михеева: Русские традиции и праздники
32. Кокорина, Давкова, Жабоклицкая: Как это по-русски? Практикум по развитию устной речи
33. Я познаю мир (энциклопедия)
34. Степаненко, Нахабина, Кольовска: Привет, Россия! Учебник русского языка.
35. Крис Джарми: Современный атлас анатомии человека. Карманное пособие по строению костей, мышц
36. Фильм "Скелет человека. Анатомия"

- <https://youtu.be/r8M6helR5PQ>
37. Фильм "Обычай и традиции русского народа"
<https://youtu.be/4FQVZN71LvY>
38. Русский гений *С. Н. Николаевич. Вики чтение.*
39. Пушкин и Армения. Лекция Гаянэ Степанян
<https://www.youtube.com/watch?v=eMV4I-NUuPk>
40. Кто вы, Наталья Николаевна? <https://www.youtube.com/watch?v=-mv-obh97cl>
41. Просмотр фильмов о Пушкине-поэте. <https://www.youtube.com/watch?v=Pnx-9i1rADl>
42. Поэт и царь 1927 (Пушкин) Фильм поэт и царь
<https://www.youtube.com/watch?v=EkHCX5RICzw>
43. Наш Пушкин... мероприятие. <https://balashiha.ru/article/meropriyatiya-tsentralizovannoj-bibliotechnoj-sistemy-v-pushkinskij-den-167999>